

также определено основные задания финансовой деятельности предприятия. Установлено, что в ходе анализа финансового состояния предприятия можно использовать самые разнообразные приемы, методы и модели анализа, их количество и широта применения зависят от конкретных целей анализа и определяются его заданиями в каждом конкретном случае.

Gorodnya T.A., Kobzeva S.V. Analysis of the financial state and perfection of control after by financial indexes enterprises

A question is reflected in the article to the table of contents of the financial state enterprises, investigational ways of statement analysis for to control after financial by indexes, elucidated methods estimations of the financial state and presented group indexes, and also certain basic tasks of financial to activity of enterprise. It is set that during the analysis of the financial state of enterprise it is possible to utilize the most various receptions, methods and models of analysis, their amount and breadth of application, depend on the concrete aims of analysis and determined his tasks in every concrete case.

УДК 65.012.23

*Доц. С.С. Гринкевич, канд. екон. наук;
магістр І.І. Ониськів – Львівська КА*

УПРАВЛІННЯ РИНКОВОЮ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Висвітлено питання аналізу чинників, які впливають на формування вартості підприємства з позиції різних вчених, визначено основні чинники формування ринкової вартості підприємства, запропоновано коефіцієнт чутливості вартості об'єкта, досліджено показники, які характеризують вплив виробничо-фінансових можливостей на формування ринкової вартості підприємства. На підставі дослідження запропоновано та обґрунтовано нову позицію щодо управління ринковою вартістю підприємства.

В умовах ринкової економіки підприємства не тільки здійснюють виробничий процес, спрямований на створення нової вартості, але й самі становлять певну вартість і є об'єктами купівлі-продажу, що зумовлює потребу визначення ринкової вартості підприємства і підвищення цієї вартості за допомогою проведення реструктуризації. При цьому збільшення вартості бізнесу – один з найважливіших критеріїв сучасного ефективного управління.

Проблема управління вартістю підприємства мало кого цікавить в сучасній Україні. Специфіка українського менеджменту полягає в тому, що українських менеджерів більше турбують питання виробництва і правильного спрямування грошових коштів, а не ринкова вартість очолюваних ними підприємств. Як наслідок, маємо дуже низьку капіталізацію української економіки і феноменальний за світовими мірками факт: балансова вартість підприємства значно перевищує його ринкову вартість. Про ступінь актуальності проблеми відсутності управління вартістю підприємства в Україні можна, зокрема, судити за кількістю конфліктів, які виникають під час продажу великих компаній. Так, прикладом можуть слугувати суперечки про справедливість ціни, сплаченої за Криворіжсталь. Ще одним чинником, що свідчить про наявність проблеми, є низька інвестиційна привабливість українських підприємств. Адже від правильної оцінки капіталізації прямо залежить інвестиційна привабливість компанії. А про правильність оцінки в українських реаліях якраз говорити і не доводиться. Все сказане зумовлює потребу розповсюдження активної практики управління вартістю підприємства в українсь-

ких компаніях, спрямованої на підвищення капіталізації. Це є основою модернізації фінансової системи України в контексті інтеграційних процесів. Своєю чергою, для розроблення адекватної методики оцінки вартості потрібно враховувати специфічні чинники української економіки. Все сказане зумовлює актуальність і практичне значення цього дослідження.

Вагомий внесок у дослідження цієї проблеми зробили Н. Грицина, А. Грязнова, Р. Ібрагімов, С. Валдайцев, О. Мендрул, О. Мних, І. Ніконова, В. Осипов та ін. Проте залишаються ще недостатньо опрацьованими питання, що стосуються визначення внеску у зростання ринкової вартості підприємств тих чинників, які її формують.

Варто зазначити, що до чинників формування вартості К. Уолш відносить: темпи зростання, рентабельність реалізації, ставки оподаткування прибутку, інвестиції в нові необігові активи, інвестиції в обігові активи, ставки оподаткування [7]. За Ф. Хачатуряном, ринкова вартість підприємства формується за рахунок зростання обігу та здійснених підприємством інвестицій [8]. О.Г. Мендрул [6] чинники формування вартості підприємства поділив за такими ознаками: за характером впливу на вартість, способом створення вартості, можливістю впливу з боку менеджерів, спрямованістю та тривалістю дії місця прояву чинників, характером інновацій, що формують вартість, та оціненістю ринком. На думку П.В. Круш, С.В. Поліщука, чинники ринкової вартості поділяються на дві умовні групи: зовнішні, що виникають незалежно від волевиявлення менеджменту підприємства, та внутрішні, пов'язані з діями менеджменту, галузевою специфікою самого підприємства [5]. Як вважає І.В. Колос, істотний вплив на ринкову вартість підприємства чинять ринкові умови (рівень та тип конкуренції, макроекономічне середовище, нові конкуренти, інтенсивність нововведень, впливовість споживача, впливовість постачальника, промислова політика держави) та внутрішні чинники (розроблення нових видів продукції, розвиток (вдосконалення) видів продукції, які виготовляються, закупівля та постачання, виробництво, система просування на ринок та реалізації, оброблення маркетингової інформації, управління людським капіталом, інформаційний капітал [4].

На підставі досліджень установлено, що основними чинниками формування ринкової вартості підприємства є його капітал, потенціал та ринкові чинники [2, 3]. Як відомо, в межах основних моделей прибуткового підходу на ринкову вартість підприємства впливають такі чинники:

- величина грошових потоків;
- ризики і альтернативна вартість капіталу;
- прогнозований темп зростання бізнесу (зростання грошових потоків) в післяпрогнозному періоді;
- величина інвестованого в підприємство капіталу.

Для визначення ступеня чутливості пропонуємо використовувати коефіцієнт чутливості вартості об'єкта оцінки до зміни чинника вартості (коефіцієнт еластичності) розрахований за допомогою такої формули:

$$Kf_i = (dP / df_i) / (P / f_i), \quad (1)$$

де: Kf_i – коефіцієнт чутливості вартості об'єкта до зміни i -го чинника вартості; dP – величина зміни вартості об'єкта; df_i – величина зміни i -го чинника вартості; P – поточна вартість об'єкта; f_i – поточне значення i -го чинника вартості.

Оскільки ключові чинники вартості схильні до змін, їх потрібно переглядати відповідно до умов діяльності підприємства. Вивчення основних чинників, що впливають на величину ринкової вартості підприємства, дасть змогу визначити можливі заходи щодо ефективного управління нею, що відбувається за рахунок:

- оптимізації грошових потоків;
- збільшення виторгу від реалізації продукції;
- зниження собівартості продукції;
- зміни заборгованості підприємства;
- збільшення інвестицій в основні засоби;
- зниження вартості залучення капіталу;
- формування передумов стійкого темпу зростання підприємства в післяпрогнозованому періоді.

Таким чином, з метою оцінки бізнесу запропоновано показники, які характеризують вплив виробничо-фінансових можливостей на формування ринкової вартості промислового підприємства (табл.).

Результати дослідження [1] свідчать про те, що для ефективного управління власною вартістю українські підприємства повинні використовувати низку ключових елементів, а саме: будувати вартісну модель, бажано з використанням методів вірогідності моделювання; враховувати чинники вартості під час ухвалення рішення. Розроблена модель оцінки має бути побудована на постатейному прогнозуванні доходів та витрат та повинна охоплювати моделі чинників для кожної із ключових статей. Процеси управління вартістю мають бути регулярними.

Табл. Показники, які характеризують вплив виробничо-фінансових можливостей на формування ринкової вартості промислового підприємства

Класифікація чинників	Показник, що характеризує вплив чинника
Виробничий потенціал Індекс зростання виробничої потужності Ступінь використання основних фондів	Коефіцієнт оновлення основних фондів
Фінансовий потенціал Коефіцієнт автономії Коефіцієнт загальної ліквідності	Коефіцієнт забезпечення боргів
Комунікаційний потенціал Індекс витрат на комунікаційну базу	Ступінь охоплення кадрів сучасними засобами обчислювальної техніки

Так, процес оптимізації ринкової вартості підприємства здійснюється за такими етапами:

1. Аналіз капіталу підприємства.
2. Оцінка основних чинників, що визначають формування структури капіталу.
3. Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності.
4. Оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації його вартості.
5. Оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків.
6. Формування показника цільової структури капіталу.

Отже, на підставі дослідження встановлено, що формування ринкової вартості підприємства перебуває під впливом таких чинників: капіталу підприємства, потенціалу підприємства та ринкових чинників. Дослідження впливу чинників на ринкову вартість підприємства дасть змогу розробити методику оцінювання вимірювання дії цих чинників та сформулювати на цій основі правила для ефективного управління нею.

Літератури

1. **Гречан А.П.** Умови ефективного використання інтелектуального капіталу / А.П. Гречан // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 1. – С. 12-18.
2. **Запасна Л.С.** Формування ринкової вартості корпорації / Л.С. Запасна // Економіка. Менеджмент. Підприємництво : зб. наук. пр. СХУ ім. В. Даля. – 2005. – Вип. 14, ч. II. – С. 76-83.
3. **Запасна Л.С.** Фактори формування ринкової вартості корпорації / Л.С. Запасна // III Міжнар. наук.-практ. конф. студ., асп. і молод. науковців, 2006 р., 18-19 трав., Луцьк: [тези доп.]. – Луцьк: Вежа, 2006. – Т. 1. – 468 с.
4. **Колос І.В.** Обґрунтування ключових чинників вартості підприємства / І.В. Колос // Економіка та держава. – 2006. – № 11. – С. 30-32.
5. **Круш П.В.** Управління вартістю підприємств / П.В. Круш, С.В. Поліщук // Маркетинг в Україні. – 2003. – № 4. – С. 16-19.
6. **Мендрул О.Г.** Управління вартістю підприємства : монографія / О.Г. Мендрул. – К. : Вид-во КНЕУ, 2002. – 272 с.
7. **Уолш К.** Ключевые показатели менеджмента. Как анализировать и контролировать данные, определяющие стоимость компании : пер. с англ. / К. Уолш. – М. : Изд-во Дело, 2000. – 360 с.
8. **Хачатурян Ф.** Повышение стоимости участия акционеров: оптимальные модели управления / Ф. Хачатурян // Welcome. – 2000. – № 2. – С. 5-15.

Гринкевич С.С., Ониськив И.И. Управление рыночной стоимостью предприятия

Отражен вопрос анализа факторов, которые влияют на формирование стоимости предприятия из позиции разных ученых, определенно основные факторы формирования рыночной стоимости предприятия, предложен коэффициент чувствительности стоимости объекта, исследовано показатели, которые характеризуют влияние производственно-финансовых возможностей на формирование рыночной стоимости предприятия. На основании исследования предложена и обоснована новая позиция относительно управления рыночной стоимости предприятия.

Grynkevych S.C., Onyskiv I.I. Management of enterprise market value

The question of analysis of factors which influence on forming of cost of enterprise from position of different scientists is reflected in the article, certainly basic factors of forming of market value of enterprise, the coefficient of sensitiveness of cost of object is offered, explored indexes which characterize influence of production-financial possibilities on forming of market value of enterprise. On the basis of the conducted research it is offered and grounded new position in relation to the management of market value of enterprise.

УДК 338:658

Асист. В.А. Гришко – НУ "Львівська політехніка"

ДОСЛІДЖЕННЯ ЧИННИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Виконано групування чинників інвестиційно-інноваційного потенціалу машинобудівних підприємств. Сформовано систему показників кількісного оцінювання цих чинників. Побудовано загальну послідовність процесу дослідження чинників,